

Ye Ju Alué Apeli Napu Bajchá Osele Páulo Alué Timoteo

Kuira mué Timoteo.

¹ Ne Páulo ye apeli osá ne. Neka nulérigime ju Onorúgamete 'lige Kristo Esúsitate napurigá nulame nímalá ne 'lige benírame ralámuli alué Kristo Esusi nila ra'íchali. Onorúgame ju ramué alawala bi'weme, 'lige bijchígiga Kristo Esusi ra'ichálila, 'liko 'we semati raweli rewiboa ramué.

² Neka mué Timoteo oséguru. Mueka napurigá ne inolá neraga ju, napugiti mueka 'we 'la e'wámpá napu ne nulegé. Neka alekeri 'we 'la tania napurigá 'we 'la gu'íriwa Onorúgamete ramué O'nola 'lige Wa'lula Kristo Esúsitate napu ramué nuleme ju, 'lige aminami napurigá 'we 'la na'temápua mué, 'lige aminami napurigá 'la senibí Onorúgamecho 'yuga 'nata asimela mué, tabilé we'ká e'karúginti.

Jena ruwimela Páulo ruwíligo 'we 'la 'nátaga mochíwilikó napugiti cha we'ká mochígempá ralámuli 'yégali benírame

³ Napu'lige ne ta'chó simiá alé Maseronia anilichi, neka 'we anéturu mué napurigá mué rejpímala alé Ebeso anilichi napurigá nulémala mué alué ralámuli napu pe 'yégali benírame ju napurigá tabilé aminabi alanoká mochímala. Jípeko uché siné aní ne napurigá mué rejpímala alé.

⁴ 'We anewa tabilé 'la ko aminabi beniaa alué 'yégali ra'íchali 'we 'ya nerúgame napu ruwime ju churigá ejperégame níligo 'we 'ya ejperégame

ralámuli. Alué ralámuli napu gepume ju alué ra'íchali 'yégali pe tabilé siné 'la bi'lepi 'nátali 'nátame ju, 'lige alésíko pe na'áwali o'wíname ju a'bopi, 'lige alekeri tabilé machime ju tachiri najkió Onorúgame. 'We 'la bijchígame níriká Onorúgame nila ra'íchali 'liko 'we 'la machiboa tachiri najkió Onorúgame.

⁵ 'Lige neka najkíguru napurigá mué benírimala napurigá 'la niraga járowa a'bópika. 'Lige 'la bi'wígame alawégame nísaká, tabilé chátiri 'nátame 'lige 'we 'la bijchígame nísaká Onorúgame 'la sébali olamio napu anile, 'liko 'we 'la ganíliga járowa a'bópika.

⁶ Jaré ralámuli benírame 'ma tabilé oyérame ju ye ra'íchali, pe tabilé 'la ra'íchali ra'íchaga na'áwame ju.

⁷ Alueka benírame gainánilime ju Moisesi nila nulalí, nobi tabilé námame júkó alué nulalí, 'lige pe tabilé machigá 'we 'la benírame kolae a'boi.

⁸ Suwábaga 'we 'la machiaa 'we 'la ko alué nulalí, 'we a'lá sébili olásiká napurigá najkí Onorúgame.

⁹ Abiena machiaa Onorúgame tabilé 'yáligo Moisesi alué nulalí napurigá gastigáriwa 'la a'ká ralámuli, iligá 'yale alué nulalí napurigá gastigáriwa ralámuli napu cha nokame ju, alué ralámuli napu tabilé e'wame ju, 'lige alué napu tabilé nirame ju Onorúgame, 'lige aminami alué napu me'gá e'yéname ju a'boi o'nola 'lige alué e'yela 'lige aminami uché jaré ralámuli,

¹⁰ 'lige aminami alué ralámuli napu uché jaré umugí 'yuga okoka e'yéname ju napu tabilé a'boi 'yula ju, 'lige aminami alué umugí napu uché jaré rió 'yuga okoka e'yéname ju napu tabilé a'boi

'yula ju, 'lige aminami alué ralámuli napu pe riocho ka okome ju, 'lige aminami alué umugí napu pe umugicho ka okome ju, 'lige aminami alué ralámuli napu ralinega e'yéname ju ralámuli napu tabilé najtétiga nochárilime ju, 'lige aminami alué ralámuli napu 'yégalí ra'íchali ra'íchiga e'yéname ju, 'lige aminami alué napu 'we 'la bijchiá ruwime korime ju. Onorúgameka nulale ye nulalí napurigá suwábaga ralámuli napu chibi nokame ju machimela tachiri najkió Onorúgame.

¹¹ 'We 'la ju alué nulalí napu Onorúgame nulá napurigá benírimala ne ralámuli.

Jena ruwimela Páulo wa'lú cheliera 'yáligo Kristo Esusi

¹² Neka cheliera 'yáguru Wa'lula Kristo Esusi ramué nuleme, napugiti alueka 'we 'la niraga etémpá ne'chí, 'lige alué 'sime ju a'walí nejía napurigá ne 'la sébali olame nímala napurigá najkí alué.

¹³ Neka abé 'yako asíriga chálagá ra'íchame ke ne Kristo Esusi olagá, 'lige 'we najátame ke ne Kristo Esusi oyérame ralámuli cha olamia.* Nobi Onorúgameka 'we na'temaka etélekó ne'chí, 'lige e'kale ne'chí, neka pecha 'cho bijchígame kéturu Kristo Esusi nila ra'íchali, alekeri neka pecha machiéko ala'siá.

¹⁴ Nobi Wa'lula Esukrístoka 'wéchigo 'la niraga etélekó ne'chí rekó ne 'we cha 'sime rió kachi. A'walí nejí napurigá ne 'we 'la bijchígimala napu anílige Kristo Esusi 'lige aminami napurigá ne 'we 'la niraga etémala uché jaré ralámuli.

* **1:13** E'nesi Hechos 8:3.

15 Napu ne ruwimela 'we 'la bijchiá ju, 'we 'la 'nátaga gepúwaká 'emi ye ra'íchali. Kristo Esusi nawale jena wijchimoba, cha nokame ralámuli alawala bi'wemia. 'Lige neka abéchigo cha 'sime ke me'tigá suwábaga alué ralámuli cha nokame.

16 Nobi Onorúgameka 'wéchigo 'la na'temálekó ne'chí. 'Lige alarigá machírile ralámuli chiena 'la buwéligo Esukristo napurigá ne ku guwana na'támala. Napu'lige alué ralámuli etesa chiena 'la gu'íriligo Onorúgame ne'chí rekó ne 'we cha 'sime rió kachi, 'liko 'we 'la bijchígimala Kristo Esusi nila ra'ichálila 'lige 'la simámala 'pa rewagachi napu'lige suwisá Onorúgame 'yuga mochimia senibí.

17 'We 'la kápá suwábaga ralámuli 'we 'la semáriga ra'ichasa Wa'lula Onorúgame olagá napu senibí nulame ju 'lige napu tajsiné mukume ju, 'lige napu tabilé etérume ju. Senibí 'we 'la ra'ichasa 'la kápá ralámuli alué olagá, alarigá nisa 'la kápá.

18 Mué Timoteo, napu ju napurigá ne inolá, neka ye rejcholi nejíguru, napurigá anílige mué olagá alué abé i'bé mochígame ralámuli napu ruwime nílige napu Onorúgame anélige.† Mué 'we 'la sébali olásaká ye rejcholi, 'liko mué 'we 'la benégame nímala ra'icha me'tigá alué cha nokame ralámuli napu tabilé oyérame ju Wa'lula Esukristo.

19 Tabilé siné a'rewa Kristo oyeria, iligá 'we 'la na'tawa. Jaré ralámuli 'ma a'rele Onorúgame nila ra'íchali oyeria pe tabilé 'la 'nátaga. 'Lige 'ma tabilé bijchígime ju Onorúgame nila ra'íchali.

20 Oká ye ralámuli napu 'ma tabilé e'wame ju

† 1:18 E'nesi I Timoteo 4:14.

Onorúgame nila ra'íchali, bilé alué Imeneo anilime ju 'lige uché bileka Alejantro anilime ju. Neka 'ma tabilé a'ré napurigá napuíka e'yénamala Onorúgame oyérame 'yuga. Satanásika asíriga resí olámala 'lige alarigá machimela tabilé 'la ko sairuga ra'ichalia Onorúgame olagá.‡

2

Jena ruwimela Páulo ruwíligo churigá ra'ichámili ko ralámuli Onorúgame 'yuga

¹ Napu ne ruimeli ju 'we najtékame ju. Neka najkí napurigá suwábaga Onorúgame oyérame tánimala Onorúgame napurigá gu'írimala suwábaga ralámuli, abiena najkí ne napurigá tánimala Onorúgame napurigá na'temaka etémala suwábaga ralámuli. 'Lige najkí ne napurigá wa'lú cheliera 'yámala Onorúgame wa'lú nejkúrame kóriká.

² Neka abiena najkí napurigá 'emi tánimala Onorúgame napurigá 'we 'la gu'írimala suwábaga e'wélala nulame, 'lige aminami uché jaré u'kuchípala e'wélala napurigá 'la ganíliga ejperéliwa suwábaga pe Onorúgamecho oyériga tabilé na'áwaka.

³ Onorúgame napu ramué alawala bi'weme ju, 'we 'la ganíliga ajtí napu'lige ramué nejkúriili tánilichi 'lige aminami napu'lige cheliera i'lichí.

⁴ Onorúgameka najkí napurigá suwábaga ralámuli bi'wígame alawégame nímala, 'lige aminami najkí napurigá suwábaga ralámuli námamala churigá ko alué 'la bijchiá ra'íchali,

‡ 1:20 E'nesi I Corintios 5:3-5.

⁵ napugiti pe bi'lepi kame Onorúgame, 'lige aminami pe bi'lepi kame alué rió napu 'la umébame ju ralámuli alawala bi'wea napurigá 'la simámala alé napu ajtí Onorúgame, alueka pe Kristo Esusi ju napu nawale jena napurigá rió neraga.

⁶ Kristo Esusi mukule suwábaga ralámuli nila gastigo bujega, alué napu 'la bijchígame nile alué nila ra'íchali, alarigá anile Onorúgame alakimeo a'lige rawé.

⁷ Kristo 'smi nóchali 'ya ne'chí napurigá nulame nímala ne 'lige benírame nímala ne ye 'we a'lá ra'íchali alué ralámuli napu tabilé jurío ju. Napu ne aní 'la bijchiá ju, tabilé 'yéjali ju.

⁸ Neka najkí napurigá suwábaga ralámuli Onorúgame oyérame panápurimi ejperégame Onorúgame 'yuga ra'ichámala 'la kilí jaga, tabilé ayoga nibilé chibi anigá.

⁹ Abiena najkí ne napu'lige ralámuli napu'ichi Onorúgame 'yuga ra'ichamia 'lige aminami benimea Onorúgame nila ra'íchali, tabilé najkí ne napurigá umugí 'we umugíliga e'yénamala 'we najteme chinite newárigime si'púchiga, 'lige tabilé najkí ne napurigá e'karúgame tabiri 'we najteme uchúchamala gupálachi, 'lige tabilé najkí ne napurigá e'karúgame 'we najteme uchúchiga e'yénamala napu alué 'órote newárigime ju, 'lige alué napu semati rejte newárigime ju. Iligá na'tálime júkuru Onorúgame nila ra'íchali tase alieti tábiri unélinti.

¹⁰ Neka iligá najkí napurigá ralámuli regá animela 'emi etega: «'Nee chiena 'la nóchanti ju alué umugí, 'lige aminami chiena 'la niranti ju Onorúgame.»

¹¹ Aminami najkí ne napurigá 'emi umugí 'we 'la niraga gepúmala napu'lige uché jaré benírachi Onorúgame nila ra'íchali.

¹² Neka tabilé elá napurigá umugí nokimea beniria Onorúgame nila ra'íchali napu'lige napuísá ralámuli Onorúgame nila ra'íchali benimea, 'lige aminami tabilé najkí ne napurigá umugí nulémala a'boi 'yula, rió 'yúgame nísaká, 'lige uché jaré rió. Neka najkí napurigá i'kilí mochímala tabilé che anigá.

¹³ Alarigá nulá ne napugiti Onorúgame bajchá newáligime alué Arani, 'lige Ébaka pe nujubapi newárigime kame.

¹⁴ 'Lige Remónisika pecha 'yégiliko alué Arani, eligá alué mukí 'lina 'yégiliru, 'lige alué Eba 'ma 'yégilisiká, 'ma chátiri alawégame gayénale.

¹⁵ Onorúgameka gastigá rile umugí napurigá 'we o'kómala u'tátiri ochérimichi nobi 'wéchigo ku 'la bi'wígame alawégame gainámalagó alué umugí 'we 'la bijchígame nísaká Esukristo nila ra'ichálila, 'lige aminami 'we 'la galegá eteme nísaká uché jaré ralámuli.*

3

Jena ruwimela Páulo ruwíligo churigá nóchamili ko alué e'wélala Onorúgame oyérame

¹ 'We 'la bijchiá ju napu ne ruwimela jipe. Bilé rió wa'lula nínilisaká uché jaré Onorúgame oyérame nuleme, 'we 'la ju alué 'nátali.

* **2:15** Jaré líbrochi regá anime ju: «Pero se salvará engendrando hijos, si permaneciere en fe, amor y santificación, con modestia.»

² Bilé rió napu nuleme nímili ju uché jaré oyérame, 'we 'la rió nímili ju. Bi'lepi mukí 'yúlimili ju, 'lige aminami 'we 'la na'támili ju, 'lige 'we 'la niraga etéwili ju ralámulite, 'lige aminami 'we 'la ganíliga etélime ju alué ralámuli napu sébame ju alué rió nulame bejtélachi. 'Lige aminami 'we 'la benírimili júkuru Onorúgame nila ra'íchali.

³ Tabilé rekuka bajímili júkuru, 'lige aminami tabilé nejkome nímili júkuru, iligá 'we 'la rió nímili júkuru, 'la i'kilí nímili júkuru, tabilé pe enomicho korume.

⁴ Alué rioka 'we 'la repúmili júkuru bo'né 'yula, 'lige aminami bo'né 'kúchila, 'lige alué 'kúchilaka 'we 'la e'wímili júkuru 'we 'la niraga.

⁵ Alué rió tabilé 'la repume nísaká bo'né 'yula 'lige bo'né 'kúchila, 'liko ¿churigá 'la umbámalawé repua suwábaga ralámuli Onorúgame oyérame?

⁶ Alué rió napu nulámili ju tabilé pe kulí 'la oyérame nímili ju Onorúgame. Alarigá nísaká alué rió, siné kachi pe asíriga riólimala 'lige regá na'támala bo'né: «Neka asíriga 'la semá 'sime rió ju, me'tagá uché jaré ralámuli. Alekeri ye nóchili 'yaru ne.» Alarigá 'nátame nísaká alué rió 'liko Onorúgame 'ma ku bujémala alué nóchali napu nígame ju alué rió, napurigá Onorúgame bujele alué nóchali alué riablo.

⁷ 'Lige aminami alué rió napu nulame nínili 'we 'la niraga etélime nímili júkuru ralámulite napu tabilé Onorúgame oyérame ju. Tabilé nirálime nísaká alué rió 'liko pe na'áwili o'wímala, 'liko alué rió pe asíriga resí ikimela Remónisi trámpalachi wijchigá.

Jena ruwimela Páulo ruwíligo churigá nimio alué ralámuli e'wélala nulame gu'írame

⁸ Alué ralámuli napu gu'írinilime ju alué e'wélala nulame, a'chigóriga nímili júkuru napurigá alué nulame, 'lige 'we 'la niraga etélime nímili júkuruchigó uché jaré ralámulite, 'lige aminami tabilé 'yéjali ra'ichámili júkuru, 'lige aminami tabilé rekuka bajímili júkuru, 'lige aminami tabilé na'támili júkuru we'ká mélime enomí.

⁹ Lige aminami asíriga 'la bijchígimili júkuru alué a'lala ra'ichali Onorúgame nila. 'Lige aminami tabilé na'támili júkuru chátiri 'nátali.

¹⁰ Tabilé 'cho chojkía nocha ye nóchali alué rió, alué e'wélalaka 'we 'la na'támili júkuru ta'lá gu'írame ko ralámuli. 'We a'lá gu'írame nísaká alué rió nochánilime, 'liko 'la nochámili júkuru e'wélala gu'íriga.

¹¹ Alué umugí napu 'yula ju alué gu'íriga nóchame e'wélala abiena 'we 'la niraga etélime nímili júkuru uché jaré ralámulite. Tabilé chibi anigá ra'ichámili júkuru uché jaré ralámuli olagá, 'lige aminami tabilé 'me bajímili júkuru alué rekútame. 'Lige aminami 'la kilí ralámuli nímili júkuru. 'Lige aminami asíriga 'la sébali olámili júkuru napu aní a'boi.

¹² 'Lige aminami bilé rió napu nóchame ju gu'íriga alué e'wélala nulame, alueka pe bi'lepi mukí 'yúgame nímili júkuru 'lige asíriga 'la tebúmili júkuru bo'né 'kúchila 'lige bo'né 'yula.

¹³ Alué rió napu gu'írimili ju alué e'wélala nulame, 'we 'la nóchame nísaká, 'liko ralámuli 'we 'la niraga etémala alué rió, 'lige alué rió 'we a'lá bijchígamala Kristo Esusi ra'ichálila.

*Jena ruwimela Páulo ruwíligo Onorúgame
nawáligo napurigá rió neraga*

14 Neka pe 'wemi simé olá mué kólimia. Neka abirigáchigo oségó mué ye ra'íchali.

15 Siné kachi ta'wé sebasa ne alé 'mi, nobi mueka 'láchigo 'la námamalagó ye ra'íchali churigáriga nokimeli ko suwábaga napu Onorúgame oyérame ju. Ramueka Onorúgame 'kúchila niru alué napu senibí ajagá ajtí, 'lige ramué benírame niru bijchiá 'la Onorúgame nila ra'íchali.

16 'We najtékame ju ye nulalí nobi péchigo u'kabi ralámuli 'la námame júkó ye nulalí. Ye nulalika regá anime ju:

Kristo nawale jena wijchimoba napurigá rió ner-
aga,

Onorúgame Alawala ruwile 'we 'la ko napu 'sile
Kristo,

'lige alué santo ánjeli 'we 'la etele napu sile alué.

Alué nila ra'íchilika suwábaga ralámuli tabilé jurío
ruyéliru,

'lige we'ká ralámuli 'we 'la bijchígale alué nila
ra'íchali,

'lige 'ma o'tóliru 'pa rewagachi napurigá
Onorúgame 'yuga asimea.

4

*Jena ruwimela Páulo ruwíligo 'we 'la 'nátaga
mochímilikó napugiti cha we'ká mochímempá
ralámuli 'yégalí ra'íchali benírame*

¹ Onorúgame Alawala 'we 'la ruwí jaré ralámuli 'ma a'remio Onorúgame nila ra'íchali oyeria, 'lige pe oyérimio uché jaré nulalí remónisi u'kuchípala nulalila. Alarigá ikimela abé a'kinana amulí sébachi uchéchigo siné Wa'lula Esukristo.

² 'We 'la e'wímala alué ralámuli napu pe 'yégali ra'íchame ju, alué ralámuli napu tabilé chijúnname ju chibi nokisá.

³ Alué ralámulika tabilé elame ju napurigá bilé rió newímala bilé mukí 'yuga 'lige aminami tabilé elime ju napurigá go'mela jaré go'ame, alué go'ame napu Onorúgame newale napurigá go'mela suwábaga alué ralámuli Kristo oyérame napu 'la machime ju alué 'la bijchiá ra'íchali.

⁴ Suwábaga napu ekí Onorúgame newale asíriga 'la júkuru. 'Lige alekeri go'poli júkuru suwábaga go'ame napu ekí nerú jena wijchimoba, pe iligá 'we 'la cheliera 'yasa Onorúgame.

⁵ Alekeri asíriga 'la ju suwábaga go'ame go'aa napugiti alarigá ruyame alué Onorúgame nila ra'íchali, 'lige napugiti ramueka 'ma cheliera 'yárigame Onorúgame go'ame nejígoriká.

Jena ruwimela Páulo 'we 'la ruyéligo alué Timoteo chu'símilikó

⁶ Mué 'we 'la benírisaká ye ra'íchali alué Onorúgame oyérame ralámuli, 'liko mué 'we 'la benírame nímala Kristo Esusi nila ra'íchali. 'Liko mué aminabi benimeli júkuru alué ra'íchali napu mué 'we 'la oyérale. Aminabi benisáká mué, tabilé guwana wijchimela mué.

⁷ Tabilé 'nátaga gepuwa aleké ra'íchali napu ruyeme ju alué ralámuli tabilé Onorúgame oyérame, iligá aminabi beniboa Onorúgame nila ra'íchali.

⁸ Bilé ralámuli 'we ra'chiwénilime nisa senibí ra'chueka* oyame ju. A'chigóriga ju Onorúgame

* **4:8** Alué ralámuli israelita tabilé re'eme nile ra'chueka. Páuloka regá anile yolí ra'íchaga «ejercicio físico».

nila ra'íchali beniaa. Bilé ralámuli 'we a'lá oyérinilime nisa Onorúgame, aminabi benimeli júkuru Onorúgame nila ra'íchali 'lige 'we 'la e'wagá. 'Lige alarigaka asíriga 'la nejkúrimala Onorúgame jena wijchimoba 'lige 'pa rewagachi.

⁹ Ye ra'íchali napu ne osá 'we 'la bijchiá ju, 'lige alekeri 'we 'la bijchígilime júkuru.

¹⁰ Ramueka alekeri senibí benírame niru ralámuli 'la ganíliga. 'Lige ramueka 'la bijchígilia Onorúgame ajágame ko, alué napu a'walí nígame ju napu a'kabámana ajuámala suwábaga ralámuli. Nobi a'kabámana jáwame júkó alué pe ralámulicho napu 'we 'la oyérame ju Onorúgame.

¹¹ Ye ra'íchali benírimili júkuru mué uché jaré ralámuli. 'Lige aminami nulémili júkuru mué napurigá 'we 'la e'wámala.

¹² Tabilé chéré rekó ralámuli regá anichi mué olagá: «Alueka pe 'we re'malí ju, ¿'lacha benélamalawé ralámuli beníriga?» 'Lige alarigá anichi ralámuli, mueka 'we 'la beníriwa 'la semáriga ra'íchiga 'la benigá 'lige aminami 'we 'la nirawa suwábaga ralámuli, 'lige tabilé a'rewa bijchigia Kristo nila ra'íchali, 'lige tabilé che 'sika einawa.

¹³ Napusí ne seba alé 'mi, mueka abisibi 'we ili-boá Onorúgame nila ra'íchali ra'icha 'lige aminami beniria, 'lige aminami oiláriga Onorúgame oyérame ralámuli.

¹⁴ Abé 'ya, alué e'wélala Onorúgame oyérame a'boi sekálate nochale mué mo'ólachi regá anigá: «Benírame nímalá mué Onorúgame nila ra'íchali.» Onorúgame Alawala gu'írile alué e'wélala, alekeri tabilé a'rewa ralámuli beniria.

¹⁵ 'We 'la 'nátaga beníriwa suwábaga napu mué

beniri, napurigá suwábaga ralámuli 'la etémala chiena 'la benegá benírime ko mué me'tigá abé i'bé.

¹⁶ Mué Timoteo, 'we 'la 'nátaga ilíriwa, 'lige 'la 'nátaga beníriwa uché jaré, 'la alarigá 'sísaká mué, 'liko Onorúgame tabilé cha animela napu'lige uchéchigo ku nawá gatemia (gustisia olamia) suwábaga ralámuli 'yuga, 'lige aminami alué ralámuli napu gepume ju napu mué beniri, aluéchigó tabilé che anéwali ju.

5

Jena ruwimela Páulo ruwíligo churigá gu'írilime ko uché jaré ralámuli Onorúgame oyérame

¹ Tase ne'ochawa bilé rió o'chérame, eligá oiláriwa napurigá mué o'nola neraga. 'Lige ejtemálíka 'we 'la niraga etewa napurigá mué bonila neraga.

² Abiena 'we 'la oiláriwa alué o'chérame umugí napurigá mué e'yela neraga, 'lige alué i'wé 'we 'la niraga etewa napurigá mué waíla neraga.

³ 'We 'la gu'íriwa alué gunámakame umugí napu tabilé rijimégame ju napurigá gu'írimala.

⁴ Bilé mukí gunámakame 'la 'kúchigame nísaká 'lige 'la mochisa u'súlatiri 'lige a'kátatiri, 'liko alué nokimeli júkuru gu'iria suwábaga napu resí 'la alué mukí, a'chigóriga gu'irimili júkuru napurigá gu'irile alué mukí abé i'bé. Alarigá nokiáká, Onorúgameka asíríga 'la galé napugiti alarigá najkiame napurigá alarigá nojkiboa ramué.

⁵ Alué gunámakame tabilé rijimégame nísaká napurigá gu'íriwa, 'lige alué gunámakame 'we 'la bi-jhígame nisa Onorúgame nila ra'íchali 'lige alué mukí rawemi 'lige rukomi ra'íchame ju Onorúgame 'yuga gu'írili tániga.

⁶ Bilé mukí gunámakame pe piesta nerúgichi inálime 'nátame nisa, 'lige abichibi 'síká oyame nisa napurigá bo'né najkí, 'liko alué mukí tabilé oyérame ju Onorúgame, 'lige aminami tabilé alawégame ju Onorúgame Alawala.

⁷ Alekeri 'we nulewa suwábaga ralámuli napurigá 'la sébali olámala napu ne aní, napurigá tabilé 'wesi ralámuli cha animela 'emi olagá.

⁸ Alué napu tabilé gu'írame ju a'boi rijimala o a'boi e'yela, o'nola kómá, alueka tabilé 'la sébali olame ju napurigá nulá Onorúgame, alué ralámulika abéchigo enátiri ju me'tigá alué ralámuli tabilé oyérame Onorúgame.

⁹ Napurigá ujchawa bilé mukí gunámakame rewalá bilena apélichi napurigá gu'íriwa, 'ma 'we o'chérame nímili júkuru usánisa makué bamígame o abé we'ká kómá, alué napu pe bi'lepi rió 'yúgame nílige.

¹⁰ 'Lige 'we machirume nímili júkuru napu 'sile alué mukí. 'We 'la nesérome bo'né 'kúchila, 'we 'la 'yame go'ame bo'né bejtélachi sébame ralámuli, 'lige 'we 'la gu'írame Onorúgame oyérame ralámuli.* 'Lige aminami 'we 'la gu'írame nile alué napu 'we resí nilia mochí. Alé apélichika ujchúmili júkuru alué umugí gunámakame rewalá napu 'we 'la sébali olale napu najkí Onorúgame.

* **5:10** Páuloka regá anile: «Pagole Onorúgame oyérame ronola.»

11 Tabilé ujchawa alé apélichí alué umugí gunámakame rewalá 'we u'kabi bamígágame napugiti alueka pe uchéchigo siné newínimala, 'lige pe 'ma a'rémala gu'iria Onorúgame oyérame ralámuli.

12 'Lige rekó regá anisá alué mukí: «Neka tabilé siné newínimala.» 'Lige kúchigo newisa alanisá, 'liko chojkila nímala pe bo'né tabilé sébali olagáriká.

13 Siné kachi pe asíríga najsíname ganámala alué mukí, 'lige pe ichúrimi riógichi einámala, e'karúgame ra'íchali ra'íchiga einámala, napu tabilé machime ju bo'né.

14 Neka alekeri rejcholi nejíguru napurigá alué i'wé gunámakame uchéchigo siné newínimala, 'lige 'kúchiga mochímala, 'lige 'we 'la repúpua a'boi 'kúchila. 'La alarigá olásaká 'emi, 'liko tabilé che animela 'emi olagá alué ralámuli tabilé Onorúgame oyérame.

15 Jaré i'wé gunámakame 'ma a'rele Kristo oyeria, jípeko pe Satanasi 'lina oyérame ju.

16 Bilé mukí Esukristo oyérame rijimégágame nisa bilé mukí gunámakame, alué mukí 'we 'la gu'irimili júkuru. 'Lige uché jaré Onorúgame oyérameka gu'irimili júkuru uché jaré gunámakame napu tabilé rijimégágame ju napurigá gu'irimala.

17 Alué e'wélala Onorúgame oyérame napu 'we 'la nóchame ju, alueka 'we 'la niraga etéwili júkuru, abéchigo rajpé niraga etéwili júkuru alué e'wélala napu beníríga e'yéname ju alué a'lala ra'íchali.

18 Aka regá aníché Onorúgame nila ra'íchali 'we 'ya osirúgime: «Tase bulewa roló chu'ala napu'lige nocharia ri'ligó olá, iligá 'la eliwa napurigá go'mela a'tabemi.» 'Lige Esusi abiena regá

anile: «Alué nóchameka najtétilime kame.»†

19 Bilé ralámuli saega ra'ichasa bilé wa'lula olagá napu nuleme ju uché jaré Onorúgame oyérame, tabilé e'wiwa tabilé i'télasaká oká testigo o bakiá kómá.

20 Bilé wa'lula napu nuleme ju uché jaré Onorúgame oyérame chibi 'sika einasa 'lige tabilé a'resa chibi 'siá, 'liko ne'ochawa we'ká ralámuli mochígichi napu Onorúgame oyérame ju, napurigá uché jaré nóchame 'la majámala cha noká.

21 Onorúgame 'lige Kristo Esusi 'lige suwábaga santo ánjeli napu Onorúgame wanápale, suwábaga alué 'we 'la e'nagá mochí. Neka alekeri nuláguru napurigá 'la sébili olawa suwábaga napu ne nulá. Tase jaré abé 'la niraga etewa, suwábaga 'la niraga etewa.

22 Nóchali 'yaa bilé rió napurigá nochámala Onorúgame nila nochálilachi, 'we 'la na'tawa bajchá, napugiti alué rió chibi 'sisa, muéchigó abiena chojkila nímili júkuru ala'sichi alué rió. 'We a'lá 'nátaga.

23 Mué Timoteo napu 'we senibí nayume ju roj-pachí, tase bajíwaká pe ba'wicho, abiena bajíwaká pe'tá i'wilí ba'wila rekútame.

24 I'sínimi 'we 'la machirume ju cha 'sisa bilé ralámuli ta'chó o'tiachi galírale bajchamia. Nobi i'sínimi tabilé machirume ju cha 'sisa bilé ralámuli, 'ma a'kinánami machirume ju cha 'síligo.

25 A'chigóriga ju ralámuli 'yuga napu 'we a'lá gu'írame ju uché jaré ralámuli. Jaré alué ralámuli

† 5:18 E'nesi Deuteronomio 25:4 'lige San Lucas 10:7.

'we a'la gu'írame uché jaré ralámuli 'lige tabilé 'wesi ralámuli machime ju, nobi a'kinánami machibógó.

6

¹ Onorúgame oyérame napu ralirúgame ju tabilé najtétiga nochárilime, 'we 'la nirawa alué napu 'emi nuleme ju, napurigá tabilé 'wesi che animela Onorúgame olagá nibilé napu ramué benírame niru.

² Jaré alué napu 'emi nuleme ju Onorúgame oyérame nisa, alué rió napu nochárilime ju tabilé najtétiga abéchigo 'la nirámili ju napugiti alué nulame Onorúgame oyérame kame napurigá alué napu tabilé najtétiga nócharilime ju, napugiti okánika Onorúgame oyérame kame.

Jena ruwimela Páulo ruwíligo Onorúgame oyérame níriká napurigá 'we nígame nírigo

Ye rejcholi beníriwaká mué Timoteo 'lige amínami oiláriwa ralámuli napurigá e'wámala.

³ Jaré ralámuli benírame ju 'yégali ra'íchali, tase napurigá benírilige Wa'lula Esukristo. Napu benírilige Wa'lula Esukristo, alueka najkúrimo ju napurigá ramué ejperélawa napurigá Onorúgame najkí.

⁴ Alueka pe 'we riólame ju 'lige 'we ejobénigame kolae a'boi kaka peka ejobénigame ke, 'we jame ju ra'icha tachiri chonime ko jaré ra'íchali. Pe alieti ra'íchiga na'áwili o'wíname ju, pe chibi anigá járome ju ralámuli olagá, 'lige 'we chátiri 'nátame ju,

⁵ pe 'we nakome ju uché jaré ralámuli saega napu abiena pe chibiyeti 'nátaga e'yéname ju, 'lige pe alanokigá tabilé machime ju alué 'la bijchiá

ra'íchali, 'lige mayeme ju Onorúgame oyérasaká 'la we'ká memio enomí.

⁶ Bijchiá ju Onorúgame oyérame níriká napurigá 'we i'nígame niru napu'lige 'we 'la ganíliga mochísiga napu niga mochiru.

⁷ Napu'lige ocheria tabilé tábiri niga ochériru, napu'lige suwisuga pecha tábiri o'tobógó.

⁸ 'La nígame níriká go'ame 'lige o'pacha 'la ganíliga mochiwa.

⁹ Alué ralámuli napu 'we 'nátame ju aminabi méliame enomí, alué ralámulika rujsume ju Remónisi trámpalachi, napugiti Remónisi chátiri 'nátali 'yame kame napurigá we'ká e'karúginti korúmala napu pe suwíbame ju, 'lige pe ala'síká asíriga resí nílime ju.

¹⁰ Napu'lige bilé ralámuli 'we nígame gainánilisa, a'lige chojkime ju e'karúginti chátiri 'nátali 'nata, 'lige 'ma tabilé e'wame ju Onorúgame nila rejcholi, 'lige pe la'sika 'we resí nilia ajtí.

Jena ruwimela Páulo 'we a'lá rejcholi ruyéligo alué Timoteo

¹¹ Mué Timoteo napu Onorúgamete nulérigime ju, tase na'tawa we'ká mélime enomí, iligá na'tawa 'we 'la e'wílame tachiri najkió Onorúgame, 'lige 'we 'la oyérilime Esukristo. 'We 'la niraga etewa suwábaga ralámuli Onorúgame oyérame. Napu'lige 'we resí kachi, 'la anachawa, 'lige 'la galegá etewa uché jaré ralámuli.

¹² Abichilubi 'we 'la oyérame niwa Esukristo tabilé guwana wijchigá napugiti Onorúgame wanáparigame napurigá senibí bejtéramala Onorúgame 'yuga. Onorúgame wanápale mué alé

we'ká ralámuli mochígichi gepuga napu'lige mué regá anichi: «Neka 'we 'la bijchígime ju Onorúgame 'we 'la nejkúrimio.»

¹³ Onorúgame napu suwábaga tábiri newale, 'we 'la e'negá ajtí, 'lige aminami Kristo Esusi, alué napu 'we 'la ra'ichale alé wa'lula Ponsio Pilato ajtígichi, aluéchigo 'we 'la e'negá ajtí. Neka alekeri nuláguru:

¹⁴ 'We 'la sébili olawa suwábaga nulalí napu ne nulá, napurigá ta'wesi ralámuli cha animela mué olagá. 'We 'la sébali olawa napusí nawachi Wa'lula Esukristo,

¹⁵ alué napu nawámili ju napu'lige najkisá Onorúgame napurigá nawámala, napugiti Onorúgame kame bi'neli Wa'lula Nulame bochígimi jena. Onorúgame ju abé rajpé a'wágame me'tigá suwábaga e'wélala. 'Lige ralámulika 'we 'la ra'ichame ju alué olagá.

¹⁶ Alué ju napu senibí bejtégame ju, 'lige bejtégame ju alé bilena napu 'we rapá ilí napu ralámuli tabilé abé e'yénasarikaré. Ta'wesi ralámuli eteme ju Onorúgame. Suwábaga ralámuli 'la niraga ra'ichasa 'la kápá alué olagá. Senibí 'la nulasa 'la kápá Onorúgame. Alarigá ju.

¹⁷ 'We 'la ruyéwaká alué ralámuli napu 'we i'nígame ju napu jena wijchimoba ejperégame ju napurigá tabilé riólame nímala, aminami napurigá tabilé na'támala tabilé siné suwíbame ko enomí, napugiti enomika pe anaga suwíbame kame. Iligá 'we 'la ruyewa abé a'lá ko Onorúgame oyérilia, napugiti alueka asíriga 'la na'temame kame ramué 'lige nejime ju suwábaga napu resíláru ramué.

¹⁸ Aminami 'we 'la ruyéwaká napurigá machigá mochímala gu'írilime ko uché jaré ralámuli.

¹⁹ Alarigá olásaká 'emi 'liko Onorúgame 'we 'la ganíliga asimela 'emi 'yuga, 'lige alekeri Onorúgame 'we 'la semati raweli 'yámala jena wijchimoba 'lige 'pa rewagachi.

²⁰ Mué Timoteo napu 'we a'lá sébali olame ju napu nulá Onorúgame, tase gepúwaká alué ra'íchali napu ra'íchame ju alué ralámuli napu tabilé oyérame ju Kristo nila ra'íchali, nibilé gepúwaká 'we chibi anichi alué ra'íchali olagá napu ramué benírame niru. Alué ralámulika 'we 'la machime kóri chieri ra'íchali 'la bijchiá ko, nobi tabiléchigo machime júkó.

²¹ Jaré alué ralámuli 'ma a'rele Onorúgame oyeria pe alieti ra'íchali akigá.

Neka 'we tani Onorúgame napurigá 'we 'la gu'írimala mué 'lige uché jaré ralámuli. Alarigá nisa 'we 'la kápá.

Pe ikí kápá ye ra'íchali. Wa'lú cheliérabá.

Onorúgame nila ra'ichali
New Testament in Tarahumara, Western
(MX:tac:Tarahumara, Western)

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tarahumara, Western

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tarahumara Baja [tac], Mexico

Copyright Information

©Wycliffe Bible Translators, Inc. 2008

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Tarahumara, Western

©Wycliffe Bible Translators, Inc. 2008

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Mar 2025 from source files
dated 29 Jan 2022
5abd0d10-18f8-5f78-aab1-438647421555